

پرنشبه — ۱۵ مارت ۱۹۲۸

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

پوردی یاننده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

جلد : ۹

پرنشبه سنه — نومرو ۱۰۶

آبونه شرطلری : سنه لکی

۲۵۰، آلتی آیلنی ۱۲۵،

فوق العاده نسخه لر ایچون

۵۰۰ و ۳۰۰ غروشدور.

مجموعه من هیئت نتیجه طبعی تنسیب

ایدله بن اثر لر اعاده ایدلر.

مجله مشرق

هر آیلک برنجی داره پرنشبه کونلری بیقرار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، عربی مجموعدر .

بنك ده غبطه سنی جاب ایده جك بر صورتده
كولر یوزله ، سسز طور لرله یا اداینی
زامندن اوچك سنه صوكر یا یله اسی
آکیلر ، شخصیتی عیال ایدیلر اللهمسی
برهویت اولمشدر . اونی اکتیوا « نه یزو
صابورو » دییه آكارلر . صابورو كه سنك
معنا نده اختلاف وارددر . بهضیری « صورو »
كه سنك زمانه ده كیشمه سندن عبارت اولوب
« وادر » و یا خود « بن ایم » معنایه كلدیکی
و حق « نیشی نومی یا » شهرینه چیقیدینی وقت
کیم اولدینی صورانله « نه یزو » ایم دیدیکی
روایت ایده لر . اشتقاق متخصصی بعضی
کیمسه لرده نه یزو كه سنك كولومسه مه معنا سنه
كلن « نه میز » دن چیقیدینی و بونك ده دأما
شن سیاستدن کنایه اولدینی ادا ایدیورلر .

نه یزو

باشقا بر روایتده نه یزونك « اژدرها »
قرالک سرابه دعوت ادوب كوزله قیزله
أولمه سنی تكلیف ایتدیکی بالقجی چیرانی
« اوراشی مائارو » اولدینی ماصالانی ایلری
سوروپور .

فی الحقیقه رسمده كورولدیکی اوزره بر
قایا پارچاسی اوزرنده انده بالی اولطاسی
ویوزنده اندیشه سز بر سعادت افاده ایدن
كولومسه مه ایله اوطوران اساطیری شخصك
اژدرها قرالک دامادی اولان بر مسعود اولمده
می ده - ماصالده اولسا - مستبعد دیکلدر!

— پنه دی —

انور شازی

« جام جم »

دوقنور سفیه سایی خانم اذدی به
عاشقه انکینده نه لازم بلکن ؟
تکبه کیمه دن بز نصیب آلدق !
اژدن ایده کروان كوچرکن
حرای ایلندن خزینه چالقد !

جنتك ذوقی طاتقد ده هر آن ،
بر كوچوك مصرعه یاراندق جهان ! . .
كون اولدی ایلده ك دنیا به فرمان ؟
كون اولدی حكم ایتدك حواله قالدق ! . .

دېك : « تره جی به صائلماز تره ! »
بوسوز دستور اولدی ، كیردك هر ره . .
مصاحب اولغچون بر شوخ دلبره
بیشهر پوستی دریا به صالقد ! . .

کنجبه بودهر ك هر فایفوسندن
قالدی كوكلده نه غم ، نه حیران ؟
نوردن سرای اولدی هر قارا زندان ،
عبت بزمنه اذتسز دالقد ! . .

نه جامه آلداندق ، نه ده برجه ؟
آنجا ق اسیر اولدق بر طوب پرجه . .
باغلاندق بو یوزدن او « جام جم » ه ،
زمنم شیشه سنی دیواره چالقد ! .

نه حقه ایلشدك ، نه ره چاتقد ؟
كون اولدی جنتدن باغچه لر صاتقد ؟
تانه ایسته نه صافه اوزاندق . . .
صانایك بزدرده بر خوش ماصالانی !

أرنلر اهلنجه صورتز وار ،
عبت بزمنده سیرتز وار ،
اقراره نه حاجت كیمه ز وار ،
دیدیرتز اخوانلر بر كون بوكالدق !

ای مسیح جوهرلر چیقیدی - سوز كدن ؟
« محمدله » دیسی « درغدی توز كدن ؟
بر خطا قاجاری آرتن كرز كدن :
کیم دیركه بو ایله هر تلدن چالقد ! . .
شباط ۲۷-۲۶

محمد صبح

بلیچیات

كوزله دار

- ۱ -

هان بوتون بدیعیاخیلر و فیلسوفلرک ،
كوزله ك ماهیتی ، منشأ ووصفاری حقتده
مختلف نظریه لری وارددر . و بو نظریه لرک
چونجی ، مثلاً سوفاقده راست كلویده « كوزله »
دیدیکمز قادن قارشیشنده حس ایتدیكمز
تایلارلی بر آژدهاها پلاتونیک و مجرد بر كوزله
تحلیل ایتكدن باشقا برشی دیکلدرلر . چانی
كوزله لكله ابداع ایدیلش اولان كوزه-
للکری آیرد ایتیه تمایل اولانر ایسه
كوزله ك بر چوق درجه لرلی صائشلر
و كوزه لی افاده اعتبارله صنعتی تصنیف ایتینی
موافق بولمشلدر . و بو صورتله بزده یالکر
تظاهر ایتدیکی موضوعك باشقالانی دولایسیله
تعدد ایدركی كورون تأثرلرک مرتبه لرلی
تعین ایشلدر . بو میانه عضوی ومادی
كوزله لكلری - محسوس ایشادن نبعان ایدن
رنكلرک ، صدالرك و حر كترلر نه ، الخ كوزه لكلی-
ذهنی كوزه لكلری ، قهرمانلق ، فضیلت ،
خارق العاده ك نوعندن معنوی كوزه لكلری
صایا بیلر . حالو كه مطلق اوله رق قبول ایدیان
كوزه لله ، بویه صنف و درجه لره آیریلش اولان
كوزله غیری شی دیکلدر . مطلق اولمایان كوزله
اضافی و متحولدر . عادتلره و تلقیره كوره
دكیشه بیلر . بالخاصه ذهنی و حیاتی بر سلامت
وسعادت ایچنده اولمایان بر روحی تسخیر
ایده من . مطلق كوزله ایسه آكلاشیلا بیلیمی
ایچین معین بر تربیه و سوبیه احتیاج عرض
ایتمكه بر ابرام و جبر ایدن *imperatif*
بر حکمدر . مطلق كوزله حضورنده بشری
حریت اصغری درجه سنه اینر . بوسیدندر كه
صنك كوزلی ، تكمیل دیگر شایتلری
استیلا و مغلوب ایدن جبار و آمر بر شایندر .
قروچه *croce* نك دیدیکی کبی طوبی بر
حکمه اكلاشیلان بر شدی قیمت *valeur*
intensive در . یعنی مطلق كوزله

احساس و احتساساری خارجیه شدیره
exteriorisation کیفیت دکیل بلکه
 بالعکس داخلک، حقیقی بملک بردر بنشمنه سی
approfondissement d'interiorité کیتی در .

کوزله دها واضح آکلا یا بلمک
 ایچین کندسیله الیاسی موجب اولان
 حقیقته، براقش اولدینی تأثرلر دولایسیله
 روحیات نقطه نظرندن بوسوئونون فرقی
 بولونان دیکر بدیی قیمتارله مقایسه وتفریق
 اتمک لازمدر .

کوزله ولطافت :

سپنسر بر « لطافت *grace* » ی
 قوتلرک تصرفنده بولوبوردی . یعنی بوشانیه
 حاضر اولان احتیاسلرک وافشا اولوغنی
 اوزره بولونان تمایلرک، موقت حسن و برن
 بر آن ایچنده انجماد وتبلر ایتمسه لطافت
 دیبوردی . [شیلر] . نظراً ایسه لطافت،
 بر « کورونوش *apparance* » ده کوزله
 بروحک افاده سی در . فقط کوزله روح
 ندر ؟ شیلرک کوزله روحی ، هر محیطک
 و هر عرقک کوزله عدایتدیی برقادیندن
 طاشان جاذب هوادن باشقا برشی دیکلدر .
 بویه هر شیده قادینانی کورمش ونوفلا
 طونیلر کبی وحدته کثرت آرامش اولان
 [ورون وبرغسون] ایسه یه سپنر کبی
 لطافتی قوتک بر تصرفی عدایتشلر وونی
 جهدسز بر سهولت ، و « حریت صهری
parenté de la liberté » ایله
 ایضاح ایتملردر . صنعنده و بتالیست اولان
 [ژان ماری کوبو] به کوزه لطافت ،
 قوتلرک شانی ویا جعلی اولان هر هانکی بر
 غایبه تام تامنه انطباقندن عبارتدر . حالبوکه
 مارغهری *marguery* نکه ده [۱] پکای
 کوردیکی وجهله بر رقاصه مک مفرط ویاش
 دوندوریمی کبی کورونون حرکتلرده قوت
 نه قادر ابدال ایدیلرسه ایدیسین لطافت
 قایب اولمایدور . الیررکه رقاصه « لطیف
marguery : l'Œuvre d'art et le volution 1899 [۱]

Gracieuse ، اولسون و حرکتلر ، زده
 لطافتک و بر دیککی حضوری و ذهنی - روحی
 نشاط و انشراح ویره جک قادار بدیی
 واوریزینال وصفندن دیشاری چیماسین ..
 لطافتی ، حشمتلی *majesté* و علوی
sublime ایله قاریشدر مامق انتضایدر .
 مارغهری لطافتی بویکی صفتندن آیرد
 ایچین ، « لطافت ، دیبور ، کوچوک ومنتسق
 جهدرله احتیاج عرض ایدن هر هانکی بر
 فملک تحققی خصوصده ، عضویتک عمومی
 بر توتری ویا تکمیل اعصابک آتی بر
 انشاعی در . کلهک طوطیه جالبشان بر
 کوچوک قیزک حرکتلر زده اولدوغی کبی .
 بو اعتبارله مارغهرینک نقطه نظری سپنسر ،
 برغسون وورونه مخالفدر . زیرا بوراده :
 قوتک بر تصرفی دکیل بلکه اصولی دآره سنده
 وحاسایی بر برشالمسی واردر .

لطافتی بوصورته آکلامق کوچوک ومنتسق
 حرکتلرک سریع ویا متوازن بر تعاقبه آز
 چوق بر بدیعت ویرمک دیمکدر . حالبوکه
 بعماً [لوسیهن آره آ] نک کوردیکی
 وجهله : انشعاع وتوتره احتیاج کوسته رهنه
 بر وضعیت وطورده ده لطافت واردر .

لطافتک زده براقش اولدوغی انطباق اعتباریه
 اعتاد *sureté* ، امنیت *assurance*
 وحضور *aisence* کبی اوچ وصفی واردر .
 امنیت ، تصرفی المزده اولدوغی حالده اراده
 ایله بو آرزودن صرف نظر ایتمکدن ومعافیله
 هر زمان ملکیتیز داخلنه آلا یله جکمز
 امین اولمقندن متحصل داخلی بر قدرتک
 تصدیقندن عبارتدر . یعنی تأثری حیاتک
 بالخاصه احتیاسلک اراده یله نهی ایدیلش
 بولونان خارجی بر تأثیرینی افاده ایدر . بو
 اعتبارله ، امنیت بالذات نه کوزله درونه ده
 لطافتدر . فقط هیچ بر کوزله و لطافت
 یوقدرکه اوئده امنیت بولونماسین . زوجک
 محبتندن امین اولان بر زوج و آنه سنک
 محافظه وحمایه سه قانع اولان بر چوجوق
 حالده اولدوغی کبی . بوحال بر اعتادی =
sureté و بنا علیه روحک بر حضوری

وقفورسز لخی یعنی حضور و امنیت افاده ایدر .
 بوسبیدنرکه لطیف اولان هرشی بزه بر
 اعتقاد و امنیت تلقین ایدر . بوو تلقین
 دولایسیله درکه لطافتدر بر قوت ودرینک
 واردر . کونشک آلتنده مستغیانها وازنوب
 افولری - پرایدن بر آسلا نایله طوق قارنه
 قوم اوزرنده چوره کلنمش برانکره کده
 اولدوغی کبی بو قوت ، بوو بولک حشمتلی
 وهیبتلی *monstrueux* اولان شیده
 واردر . شو حالده لطافت موضوعک نوعنه
 کوره قوانی و سکونی بر وصفی حائزدر .
 قوانی اولانلری یورغوناق ورخاونه انضمام
 ایدن بر لایقیدی وعدم تغزلی اشراق ایدن
 هاله وی و فاجعه وی موضوعلرده بولونورکه
 بزه تجاؤلرندن مصون اولوب اولماک یغزیه
 دائر بر شبه ورعشه و بربرلر . سکونی
 اولانلری ایسه طر فزندن کندیلرینه قارشی
 بویوک بر علاقه وسمبانی اظهارینه وسیله
 اولان آوده و هلمک سزموضوعلرک شعار ایدر .
 بو نقطه نظرندن لطافت بعضا کندی اساسی
 وصفلری قایب ایدر کبی در . حالبوکه لطافتک
 اک بویوک وصفی بلکه تعین بر حاک آتیا
 ظهوری = *surprise* در . زیرا لطافت
 بالذات بویکه نیلیمین شیدر . بوسبیدنرکه
 موضوعک نوعی نه اولورسه اولسون ، لطیف
 اولان هرشی بزه بر اعتقاد تلقین ایدر . آلتده کی
 تپسیده کی سن ژان بایستک کیلشمش باشی
 طاشیان سالون تابلور زده اولدینی کبی بونوع
 لطافتلر قورقونج و مدهش اولسارده
 آراد یغز حضور و اعتماددن اوزاق دیکلدرلر .
 طبیعته تعرضی اولان صنت نظر نده تدافعی
 بیله دیکلدر . بونک ایچیندرکه « تبسم
sourir » ک منشائی لطافتدر آرامتی
 پاکش دیکلدر . بالکنز تبسمک بر چوق
 نوعلری واردر : تمیزل و استخفاف
 تبسملری ، غرور و غالیبت تبسملری ،
 مالکیتدن متحصل تبسملری ،
 وجودک استراحتی *paix de corps*
 و عقل و حکمت *sagesse* له علاقه دار
 اولان لطفکار و سمیح تبسملری ، ریا ، صمیمیت
 و سرزنش تبسملری له لایقیدیمیزی اورتمک واکلاما

ديغمز حالده آكلار كوردونمك ايچين صرف
ايتديكمز جملی وصفی تېسملر كي.. فقط بونون
بونری لطافتك تېسمندن آيرمق اقتضا
ايدر. لطافتك تېسى، تكميل عضوتك
سكون و آسوده كيئى چهره ده انعكاس
ايتدر. بومعكس تېسم ساده حيات در،
ساده قدرتدر. فارغ و مؤثر، غايه سز
وانديشه سز برحالد. ياكيزقوانی لطافتده
بو تېسم يا باشلامق ويا يېتمك اوزرده در.
بونك ايچيندركه لطافت ياكيز چهره ده
دكل تكميل جيئركلر ده، رنگيرده
و موضوع عمومى اهنك تركينده آرا-
مايلدر. لطافتك تېسمنده فوتلى احتراصرلى
صاقلایان ويا صرف ايتديكي قوتلردن نمون
اولان بوشالمقن ويا لبالب دولقندن متحصل
برانيت و صفوت وارددر. بزطافت ؤرشيسته
قيريلايين *fragile* دوکوله بيلن
flexible برشى اوکنده اعتمز كي
کندمزه بر ضعب ويا قوتلرمزى تقصص
احتياجى دويار. ياخودجوق فوتلى اولدوغى
حالده بزه لطف ايدن، بزى نوازش و التافه
غرق ايدن بر بويوكلک اوکنده معروض
قالديغمز منت و شکران حسيليله مشبوع
اولورز. بونك ايچيندركه لطافت، بر آفضله
تمادى ايدن انديشناك برسرور *joie* در.
صحت، قوت و ضمعفك و بناء عليه حمايه،
الفتات و حرمتك قاريشمش رشكلى اولان لطافت
ظهوره ميا اولان احتراصرلر بر احتياى
کي وياخود تماميله تخليه كي کورونور.
لطافت قارشيشنده كي هيجانز ياواحتباسك
تخليه سنه انتظاردن ويا تخليه ايديدلکينه امين
اولدوغز قدرتک يکيدن طوبى لامناسى نتي
و تماشادن منبعثدر. زيرا کوزدل، بزه
کنديشندن بگله ديگمز شيلرى ورن دكل،
بلکه انتظارده راقان، اميد ايتيرن و داملا
داملا صوان و ياخود بئلكمزي هر لحظه
بر آزداها کنديبه، چه کي شى در. شو حالده
لطافت، کوزدل ديدگمز مؤثرک تاثيرينى
حاضرلايان عامل و عنصرلردن برى اولمقه
برابر کوزمزلدن ماهيه قرقى کي در.

جمل نسا

مُونَسِيْقِي

اسكى عسكى موزيقا لر بمز و عهر اوركستره سى

اسكى تورك اوردوسنك آرتيلاز بر لازى
بولونش اولان مهترخانه (يعنى عسكى تورك
موزيقاسى)، منشأرى اعتباريله توركلكك
ايرى در و توركلكه برلكده غربه كشمدر.
هامرى ديكه يلم: «تلكك اوغل علاءالدين
عبد [اوچنى بويوك علاءالدين] (سليچوق
حكمدارلردن)، اسلافك خيلى تاسيسات و عاداتى
تبديل ايتدى. مثلا سچوقلرلك حكومتده اوندن
اول عسكى موزيقه سى صلاوت خسه زمانلرده
چالينيردى؛ علاءالدين عمد اوغللى ايچون بش
دفعه، كنديسى ايچون ياكيز طلوع و غروب
شس و قاترله ايك دفعه چالينى آرزو ايلدى.
يكرى بدى برنس اشبو موزيقه ده آتون طبلر
اوزيرنه ايچي ايله مزين دكككلر ايله اوردن
اجراي نفا، انه مامور ايلدى. بونر سليچوق حكمدارانى
شيرازده لردى؛ سلاح قوتيله اطاعته آلتش غورى
حكمدارلر ده لردى؛ بلخ، باميان، غاراجكدارلرى،
وانلرك اولادى ايدى. بوندن باشقه خوارزم
سلطانى سرايك بنون خدمتلى حكمدارلر ده،
شيرازده لره توجه اولتيدى [۱].»

بو موزيقا لرك مغول استيلارنى متعاقب
روسيله ده كي تاثيرلرني، اسكى مصر برنرلى سرايه
كريمه سنى، و عثمانلى تاريخنده كي موقع و استعماللرني
يازمق تورك موسيقيسى مورخنه دوشدر. بز
ساده جه بوتارىخى مؤسسك غربده كي تاثيرلرني
تئييه چاليشاجم. فى الحقيقه، غربك بعضى موسيقى
كشابلرله كورون بو مستطليه متدائر يازلر
داغيققاي و آزلنى نسيئند ميم، و - باخصوص
بزده - كيسه طرندن ال سورولممش شيلردر. بو
وتيه لرك اصل ميم فائده لرى، توركلك نامنه افتخارى
موجب بعضى نتيجه لر استحصاله ياراييله لردى در.

مهترخانه موداسى، ۱۸ نجى عصرده، اولاشترق
آوروپاده، يك آرزو كرا ده غربى آوروپاده ياييلشدر؛
شرقى آوروپاده تممك مبدئى ماده سنده غربى
عالم آراسنده جزئى ميايتلر وارددر. توركلك،
اسكى عادتلرى موجبنه، ايك كينمك لزومى
حسن ايتكارى آوروپا قوملرله، يعنى آوستريالرله
پولونايالرله، خوشنودلرني موجب اوله جنى قاعتيله
يكيچرى موزيقا لرى هديه ايديبورلردى. ازجمله،
پولونايده (ايكنجى اوگوست)، ايكنجى دمه
حكومت سورديكي اشاده (۱۷۰۹-۱۷۳۳)،
قومشوسى بولان توركيه سلطانندن هديه اولورق
تام تيكلايلى و مكلا، همز بر يكيچريلر باندوسى
الشدى. اوگوست، كوسترئش مراكيبى بر
حكمدار اولدني ايچون، بوموزيقاي، ساقسونيا
قرالى ايله برلكده و ايلك دفعه اولورق موبلرغ -
[۱] «هونرك تاريخ اسالى»؛ و اوندن
تقلا هامر تاريخى [توركيسى]، جلد ۱، ص ۷۶.

بشنى سنه

Muhlberg ده آلمانلر ديكه تنى. ايشته بو
وقه ي، بعضى مؤلفر، يكيچرى موزيقاسنك آوروپاده كي
تممك مبدأ اولورق كوسته رمكده درلر. بيفيلر ده
اك اول روسيه ده طائيدني دوشونبورلر.

فى الحقيقه روسلر ده، دلبتونك زوجسى
وخلنى (برنجى قاترينا) لك حكومتى زمانده
(۱۷۲۵-۱۷۲۷) يكيچرى موزيقا لرني بگيردر
تسكيلات يايديلر. حتى بوولده برنس ديتريوس
قاتنيمر ك عامل اولدني بيله دوشونوله بيلر؛ چونكه،
برنس قاتنيمر [۱۷۷۳ - ۱۷۲۳]، «تورك
موسيقيستك اك بويوك متخصصلردن و توركيه لك
اوعصرده كي مشهور طنبورلردن برى اولورق
توركيدن آكرش، دوستى بويوك بترولا يانه
كيشش، اونك نامنه سبن تېسبورغ آقادميسنى
آجش، حتى برآرا برلين آقادميسنده اعضاى
بيله ايتشدى. او عسرك عمومى علم صاحي
شخصيتلردن برى اولوب، تورك موسيقيسته
داثمركيه تاثيرلر، بته لرى و تورك موسيقيستى
اوزماتكى ايتاليان موسيقيسته ترجيح ايديشى
معروفدر... بويوك بتروك قزى ايعرلاورچيه
«شليات به تروفا» ايسه بو تسكيلاتك اصلاحنه
چاليدى.

هليزات، سانى زمانده ياييلان تسكيلاتى
اصلنه مطابق بولدينى ايچون، كيئيتى بزندن تدقيق
ايتدبرمك مقصديله موزيقا لرى مديرى آلمان شيريم
فيل-*Schirmfeil* ي استانبوله كوندردى.
بو ذات، روسلر كوشك تسكيل ايتديكي يكيچرى
موزيقاسى، نوى شخصنه منحصر بپ بى بر
طرز احداثى صورتيله تسبيق ايتشدى. ايشته،
بعضى مؤلفلر ده، روسيله ده تورك موزيقاسنك ايلك
تعمى تاريخى ياكلش بر شكده بومؤخر اصلاح
وقه سى اولورق كوسترملردر.

يكيچرى موزيقاسى، روسيه به برنجى درديق
(۱۷۰۱-۱۷۱۳) زمانده كيردى. شوبارت
(*Schubart*)، كوره، تورك موزيقاسى
ذوق، آلمان سرابلرند ۱۷۵۰ ده شول پيدا
ايدرك فوتلى بر شكده برلدى :

مثلا، ترك روسيه قرائك، ورك آوستريا
ايعرلاوربك، دوغروندن دوغروب اصل وطنلردن
كيتريتيلش بونوع باندورى بولوندينى مشهوردر.

مهترخانه، فرانسه، ۱۷۷۰ ايله ۱۷۷۲
سنه لرى آراسنده كيرمشر. انكيزلك *lingl*
ing lohnne آكبي و دركلى مهترخانه
(چوكان) - ينى «بالآخره» - فلك - تاريخده اك
اول ۱۷۸۵ ده، «بورق» دوقه سنك هاننوردن
كيتريدتيكى يكرى درت آلماندن مركب باندوده
كورويورزكه، متياق سازلر، فلايت، فور،
اوپوا، باسون، تروبيت، سهريان و تايورلردى.
فرانسزلر، يكيچرى موسيقيستدن آليا يكانه
ساز اولورق «فروواسان» ويا «شوپشونا»
(چين شافاسى) ديدكلى (چوكان) دى ذكر